

Вимоги до управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції

Прохоренко К.Я., студентка факультету № 2 ННІ № 4 НАВС.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри управління та роботи з персоналом Національної академії внутрішніх справ **Пелагеша О.Г.**

Управлінські рішення акумулюють у собі весь комплекс розумових, організаційних, технічних, тактичних, юридичних та ін. операцій. Вони відображають та закріплюють не тільки державну волю, але й результат її засвоєння, відповідність політичним, правовим та моральним засадам і принципам як самих органів, так і тому соціальному середовищу, в якому вони підготовлюються, приймаються та реалізуються. Отже, встановлюючи перелік вимог, які висуваються до змісту і форми управлінських рішень, необхідно серед них виділити не тільки загальні, які характерні для будь-яких управлінських рішень, а і ті, які притаманні саме до управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції.

В науковій літературі до загальних вимог, які висуваються до управлінських рішень, як до правових, так і до не правових, нормативних та індивідуальних, як правило, відносять такі, як: законність та обґрунтованість. Однак, існують й інші судження науковців щодо віднесення тих чи інших вимог до управлінських рішень, які, попередньо зводяться у певні групи, або подаються безсистемно.

Так, В.В. Конопльов, серед вимог, які висуваються до управлінських рішень відносить такі, як: чіткість, зрозумілість для виконавців, конкретність та підконтрольність.

С.В.Петков виділяє три групи вимог, які висуваються до управлінських рішень: 1) вимоги, які відносяться до розробки і прийняття управлінських рішень; 2) вимоги до вступу їх у дію; 3) вимоги до змісту і форми управлінського рішення.

На думку, В.М. Плішкіна, для того щоб прийняте управлінське рішення керівника було найбільш ефективним, воно повинно відповідати ряду вимог: бути науково обґрунтованим, законним, актуальним, реальним, конкретним, несуперечливим, своєчасним, інформативним.

Розглянемо загальні вимоги до управлінських рішень.

Перша вимога, це законність управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції визначено як неухильне дотримання та виконання суб'єктами їх підготовки та прийняття усіх передбачених законодавчими та підзаконними нормативно-правовими актами матеріальних та процедурних вимог.

Наступна вимога, це обґрунтованість, під якою ми розуміємо необхідність виявляти, ретельно та об'єктивно вивчати всі факти, що відносяться до справи; недоведені та сумнівні факти не повинні прийматися до уваги.

Вимога об'єктивності управлінських рішень органів Національної поліції передбачає повне, всебічне й об'ємне дослідження проблемної ситуації. Ця вимога полягає в чіткому уявленні об'єктивних закономірностей, обліку наявних можливостей, дійсного стану суспільних процесів, вона спрямована проти суб'єктивізму й волюнтаризму, свавільних рішень, поспішних дій, які слабо враховують реальні ситуації й суперечні процеси.

Вимога гласності (відкритості) управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції передбачає забезпечення доступності обговорювання й компетентної участі всіх зацікавлених суб'єктів в його прийнятті на основі широкої інформованості і врахування громадської думки. Гласність включає правдиву, своєчасну і широку інформацію про дійсний стан справ, є вираженням довіри й поваги до людей, їх здатності розібратися в поточних подіях, виробити правильне рішення, свідомо брати участь в його здійсненні.

Вимога комплексності управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції полягає у тому, що під час їх розробки та прийняття необхідно враховувати всі аспекти: технологічні, економічні, соціальні, ідеологічні, психологічні, організаційні, політичні.

Комплексність означає, що управлінське рішення має охоплювати весь об'єкт управління, всі сфери його діяльності, всі напрямки розвитку.

Тепер розглянемо спеціальні вимоги, яким повинні відповідати управлінські рішення в діяльності органів Національної поліції. Так, вимога актуальності означає, що управлінське рішення насамперед повинно розв'язувати найбільш важливі, істотні для органів Національної поліції проблеми і питання, як зовнішньо-адміністративні, так і у внутрішньо-організаційні, тобто такі, розв'язання яких створить умови для більш ефективного функціонування системи в цілому і окремих її елементів.

Серед додаткових вимог управлінських рішень доцільно назвати і таку, як наступність, сутність якої полягає у тому, що управлінські рішення в діяльності органів Національної поліції мають містити цільові установки та заходи, які забезпечують виконання їх основних завдань. Звідси, в управлінських рішеннях окремих підрозділів і служб поліції, загальні завдання повинні трансформуватись у спеціальні, тобто ті, які пов'язані із специфікою їх діяльності[8].

Вмотивованість характеризує управлінське рішення із боку його зовнішнього виразу. Про мотивоване управлінське рішення можна говорити в тому випадку, коли його зміст виражений зовні таким чином, що усне формулювання передає відомості не тільки про підсумкові висновки органу чи особи, що прийняли рішення, але й про основи цих висновків. Висловлюючи рішення вмотивовано, суб'єкт управління відкриває доступ до своїх інтелектуально-вольових операцій, що у свою чергу, надає управлінському рішення велику переконливість.

Однією із додаткових вимог, які висуваються до управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції є їх визначеність, тобто переконаність в їх законності, достовірності, обґрунтованості та доцільності. Поліцейські не повинні ставити під сумнів достовірність своїх управлінських рішень. Тому не припустимо вживати під час доведення управлінських рішень до виконавців такі слова, як: „не знаю”, „можливо”, „мабуть” та ін.

Серед додаткових вимог, яким повинне відповідати управлінське рішення ми відносимо його зрозумілість. Рішення органу Національної поліції чи посадової особи поліції повинно бути в ідеалі зрозуміле найширшим верствам населення, що не мають ніякої спеціальної юридичної чи правоохоронної підготовки. Зрозумілість рішення залежить у кінцевому рахунку від зрозумілості окремих слів, речень, систем речень, у яких відображаються міркування суб'єкта його прийняття.

Така вимога, як цілеспрямованість означає необхідність наявності в кожному управлінському рішенні мети, яка відповідає стратегічним планам і завданням розвитку органів Національної поліції.

Кількісна і якісна визначеність полягає у тому, що управлінське рішення покликане передбачати досягнення певних результатів, які виражаються в кількісних і якісних показниках.

Оптимальність, як вимога управлінських рішень означає необхідність вибору такого варіанта управлінського рішення, який би найбільш повно задовольняв вимоги усіх заінтересованих осіб.

В органах Національної поліції прийняття рішення часто здійснюється в умовах дефіциту часу та інформації, постійно змінюваних умов оперативної обстановки. Тому тут на перший план виступає вимога своєчасності прийняття управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції. Своєчасність, полягає у правильному визначення часу для підготовки і прийняття управлінського рішення. Своєчасність управлінського рішення в діяльності органів Національної поліції означає те, що воно повинно прийматися з урахуванням стану і розвитку як суб'єкта, так і об'єкта управління з урахуванням конкретних умов і бюджету часу для виконання поставлених завдань. Своєчасність прийняття рішення залежить від вміння керівника правильно орієнтуватися в обстановці, осмислювати події і приймати його тільки тоді, коли воно дійсно назріло. Запізнення з прийняттям рішення, також як і його передчасне прийняття, прагнення обігнати події в рівній мірі є шкідливими, вони породжують формалізм і роблять рішення нездійсненим.

Сутність такої додаткової вимоги, як гнучкість означає, що формулювання кожного управлінського рішення повинно передбачати можливість виявлення творчої активності

виконавців, ініціативи, пошуку ефективних шляхів вирішення колективних завдань. Гнучкість управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції обґрунтована в першу чергу, частою зміною оперативної обстановки. Саме гнучкість управлінських рішень зменшує небезпеку втрат, які викликані несподіваними обставинами. У той же час необхідно пам'ятати, що гнучкість управлінських рішень можлива тільки в певних межах, які визначають сутність іншої вимоги – доцільності.

Вимога конкретності управлінського рішення полягає у чіткому, ясному формулюванні цілей, завдань і шляхів та засобів їх досягнення. Конкретність означає, що будь-яке управлінське рішення в діяльності органів Національної поліції має бути сформульоване однозначно, щоб було ясно хто є організатором виконання, хто є виконавцем, в які строки має бути виконане рішення. Чим конкретніше управлінське рішення, тим більші гарантії його успішної та повної реалізації.

Несуперечливість, як одна із вимог, які висувуються до управлінських рішень передбачає, насамперед, змістовну його несуперечливість, тобто єдність поставлених у рішенні завдань, методів та засобів їх реалізації. Іншими словами, кожне поставлене завдання повинно бути підкріплене конкретними заходами щодо його вирішення.

Належне інформаційне забезпечення, як одна із вимог управлінських рішень, полягає у своєчасності виявлення проблем, встановленні причин їх виникнення. Воно дає можливість обґрунтувати мету, шляхи та засоби її досягнення, оперативно регулювати процес реалізації рішення. Управлінське рішення буде результативним і дійовим, якщо воно містить оптимальний обсяг інформації, який забезпечує його ефективність[3].

Таким чином, загальним напрямком підвищення ефективності управлінських рішень в діяльності органів Національної поліції є досягнення відповідності їх змісту встановленій формі, щоб у процесі контролю за правильним і своєчасним виконанням прийнятих управлінських рішень досягалася відповідність фактичного стану суспільних відносин тим завданням, які поставлені перед органами Національної поліції.